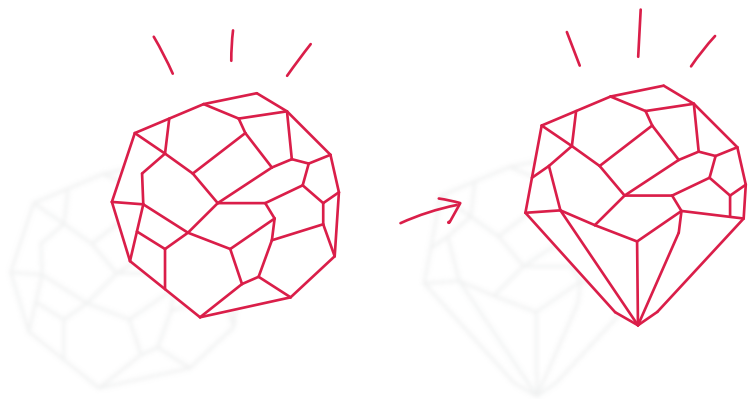

YOUTHPASS UN PĀRVEIDOTĀS PAMATKOMPETENCES

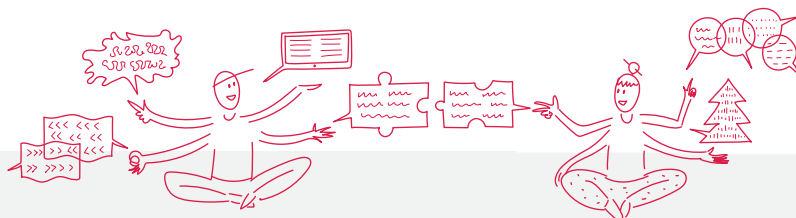

Aprakstot mācīšanās rezultātus Youthpass sertifikātā, aicinām izmantot mūžizglītības pamatkompetences. 2006. gadā Eiropas Savienība definēja pamatkompetences, kas attiecas uz visu veidu izglītību, tostarp neformālo un ikdienas mācīšanos. 2018. gadā pamatkompetences, kā arī to ieviešana Youthpass, tika pārskatīta.

Ietvarā aprakstītas visas galvenās pamatkompetences, kas nepieciešamas personiskai un profesionālai pilnveidei, sociālai iekļaušanai un aktīvai pilsonībai, kā arī ilgtspējīga un veselīga dzīvesveida ievērošanai. Kompetence ir definēta kā zināšanu, prasmju un attieksmju kombinācija.

Pamatkompetences ir sagrupētas 8 galvenajās jomās, kuras ir savstarpēji saistītas, un balstās viena uz otru. Starptautiskā mobilitātes projektā konkrēta dalībnieka mācīšanās var attiekties uz visām vai daļu no pamatkompetencēm. Specifiskas kompetences, kas neiekļaujas Youthpass definētajās pamatkompetencēs, var tikt aprakstītas Youthpass sadaļās "Citas īpašas prasmes" vai "Ar pienākumiem saistītas kompetences", atkarībā no Youthpass sertifikāta veida.

PAMATKOMPETENCES

Daudzvalodu kompetence ir spēja izmantot komunikācijā dažādas valodas, saprast un izteikt domas, jūtas un faktus mutiski vai rakstiski, zināt konkrētās valodas gramatiku un vārdu krājumu. Svarīga ir arī spēja mācīties valodu dažādās veidos. Kultūras daudzveidības izpratne un interese par starpkultūru komunikāciju ir attieksmes, kas saistītas ar šo kompetenci.

Eiropas jaunatnes projekti ietver mijiedarbību ar cilvēkiem no dažādām valstīm, kuri runā dažādās valodās. Daudziem dalībniekiem komunikācija svešvalodā ir ārkārtīgi svarīga. Eiropas projekti nodrošina piemērotu vidi, lai to praktizētu, it īpaši ilgtermiņa projektos šī prasme ir viena no tām, ko dalībnieki attīsta visvairāk.

JAUTĀJUMI, KAS VAR PALĪDZĒT IZVĒRTĒŠANĀ:

- ▲ Kā tu komunicēji ar cilvēkiem no ārvalstīm pirms un pēc projekta (e-pasts, Skype, telefons)? Ko tu no tā iemācījies?
- Kādus svešvalodas aspektus (komunikācijas veids, sevis izpausme, jauni vārdi un frāzes, tradīcijas u.c.) tu iemācījies? Kādas situācijas projekta laikā tev palīdzēja to sasniegt?
- 🔥 Vai tagad, kad tu vēlies izteikties svešvalodā, jūties pārliecinātāks? Kādā veidā?

PERSONĪGĀ, SOCIĀLĀ UN MĀCĪŠANĀS MĀCĪTIES KOMPETENCE

Personiskā, sociālā un mācīšanās mācīties kompetence ir spēja iemācīties mācīties, pārvaldīt savu mācīšanos un to izvērtēt. Tā ietver laika un informācijas vadību. Sociālā kompetence ietver konstruktīvu sadarbošanos ar citiem un konfliktu risināšanu atbalstošā veidā. Personīgā kompetence ietver izturību, spēju tikt galā ar nenoteiktību un sarežģītību, kā arī spēju izrādīt empātiju. Šai kompetencei būtiska ir arī spēja veidot fizisko un emocionālo labklājību.

Eiropas projekti bieži balstās uz grupu mijiedarbību, kas var būt intensīva, un nonākt pretrunā ar dalībnieka attieksmi. Tāpēc svarīga ir pašrefleksija, attiecības ar citiem un savas vietas apzināšanās grupā. Strādāšana kopā ar citiem konstruktīvā un jēgpilnā veidā spēlē lielu lomu.

Mācīšanās mācīties ir nozīmīga, lai attīstītu sevi visās citās kompetenču jomās, apzinātos savu mācīšanos un uzņemtos atbildību par to. Projekti piedāvā iespēju izvēlēties savu mācīšanās ceļu un izlemt, ko iegūt no konkrētā projekta. Tā ir par mācīšanās mērķu izvirzīšanu, mācīšanās stipro un vājo pušu un labāko mācīšanās veidu izvērtēšanu. Tā ietver savas mācīšanās organizēšanu, pašmotivāciju, attīstības novērtēšanu un uzraudzību, rezultātu apkopošanu un notikušo pārmaiņu apzināšanos.

JAUTĀJUMI, KAS VAR PALĪDZĒT IZVĒRTĒŠANĀ:

- ▲ Kā tu plānoji savus mācīšanās mērķus? Cik lielā mērā tu esi tos sasniedzis?
- Vai tu iemācījies ko tādu, ko nemaz neplānoji vai negaidīji iemācīties? Ko tu iemācījies?
- 👉 Kā tu mācījies? Kad mācīšanās bija viegla, un kad tā sagādāja izaicinājumus?
- ◆ Ko tu atklāji par sevi? Kā tu domā, kādos veidos dalība projektā tevi ir mainījusi?
- 👤 Kā tu līdzdarbojies grupu darbā un kā tu sadarbojies ar citiem projekta laikā?

PILSONISKĀ KOMPETENCE

Pilsoniskā kompetence ir prasme rīkoties kā atbildīgam pilsonim un piedalīties pilsoniskajā un sociālajā dzīvē, balstoties uz izpratni par sociālajām, ekonomiskajām, juridiskajām un politiskajām koncepcijām, kā arī globālo attīstību un ilgtspējību.

Daudzos projektos dalībnieki ir tieši vai netieši iesaistīti pilsoniskās sabiedrības organizācijās vai arī strādā ar vietējām vai globālām sociālām vai vides tēmām. Viņi pārdomā vērtības, likumus, cilvēktiesības, un veic salīdzinājumus starp praksēm, problēmām un vajadzībām dažādās Eiropas realitātēs. Viņi var apspriest, kas ir Eiropa un tās pamatvērtības un kā tās ir piedzīvotas dažādās situācijās no dažādām perspektīvām. Dalībnieki var reflektēt par savu pieredzi un izpratni, ko nozīmē būt pilsoniski aktīvam.

JAUTĀJUMI, KAS VAR PALĪDZĒT IZVĒRTĒŠANĀ:

- 👉 Ko tu iemācījies par apstākļiem, kādos dzīvo cilvēki no citām valstīm?
- ◆ Vai tavš redzējums par Eiropu ir mainījies? Kā?
- 👤 Kā tu vari ieguldīt sociālajās vai vides iniciatīvās sev apkārt?

UZŅĒMĒJDARBĪBAS KOMPETENCE

Uzņēmējdarbības kompetence attiecas uz spēju rīkoties atbilstoši iespējām un idejas pārvērst darbībā, kura nes pievienoto vērtību citiem. Tā ietver iniciatīvas uzņemšanos, radošumu, inovāciju, kritisko domāšanu un problēmu risināšanu. Tā prasa spēju sadarboties un plānot projektus, kuriem ir kultūras, sociālā un finansiālā vērtība.

Eiropas projekti ir par ideju pārvēršanu realitātē, būšanu radošam un jaunu lietu izmēģināšanu, kas var būt arī riskantas. Dalībniekiem ir dažādas iespējas attīstīt talantus, atklāt aizraušanās, izmēģināt jaunas lomas un iedvesmoties, savu ideju pārvēršanā darbībā. Brīvprātīga darba vai jauniešu apmaiņas projektā, ja dalībnieki to vēlas, tad plānošana, sagatavošana, vadīšana un izvērtēšana tiek veikta kopā ar viņiem. Tas vēl jo vairāk attiecas uz solidaritātes projektu vai jauniešu iniciatīvu.

JAUTĀJUMI, KAS VAR PALĪDZĒT IZVĒRTĒŠANĀ:

- Kādas intereses, aizraušanās un talantus tu attīstīji projekta laikā?
- ◆ Kas veicina tevi darboties? Kā tu idejas pārvērt realitātē?
- ▲ Kā un no kādām situācijām tu iemācījies par iniciatīvas uzņemšanos?
- 👉 Ko tu iemācījies par projektu vadību, komandas darbu un sadarbību?

KULTŪRAS IZPRATNES UN IZPAUSMES KOMPETENCE

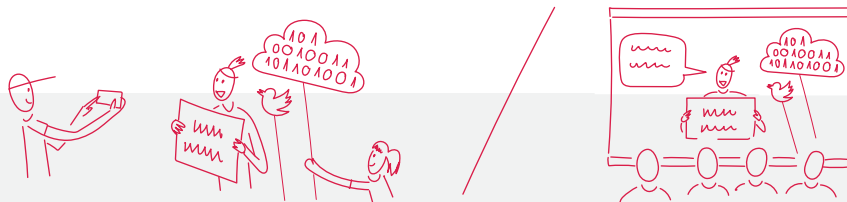
Kultūras izpratnes un izpausmes kompetence ir izpratne par to, kā idejas tiek radoši izteiktas dažādās kultūrās, izmantojot dažādas mākslas. Tā ietver savu ideju attīstīšanu un izteikšanu. Tā prasa vietējās, Eiropas un globālās kultūras zināšanas un spēju izteikt idejas un emocijas dažādās mākslinieciskās un kultūras formās. Svarīga attieksme ir atklātība un zinātkāre.

Jaunieši bieži izstrādā radošas izpausmes formas, lai izveidotu kontaktu ar citiem vai izvērtētu pieredzi. Projekta laikā vai nu organizācijas piedāvā iespēju attīstīt kultūras aspektus, vai arī dalībnieki izmanto šo izpausmes formu, balstoties uz savu iniciatīvu. Visu veidu radošums un mediji var atrast savu vietu darbā ar jaunatni. Kultūras izpratnes palielināšana, var sagatavot augsni, lai notiktu efektīva starpkultūru mācīšanās. Tā var arī palīdzēt palielināt izpratni par to, kā tikt galā ar neskaidrībām.

JAUTĀJUMI, KAS VAR PALĪDZĒT IZVĒRTĒŠANĀ:

- 👉 Kā tu apguvi jaunas idejas vai metodes mākslas un kultūras izpausmē?
- ◆ Cik atvērts tu biji, lai piedzīvotu sev jaunas kultūras formas?
- 👤 Kad tev bija iespēja izmantot dažādas mediju un izteiksmes formas (piem., mutvārdu, zīmēšana, ķermeņa valoda), lai izteiktu sevi dažādās situācijās?

DIGITĀLĀ KOMPETENCE

Digitālā kompetence ietver digitālo tehnoloģiju atbildīgu lietošanu, komunikāciju un sadarbību, medijpratību, digitāla satura veidošanu, drošību, ar intelektuālo saturu saistītus jautājumus, problēmu risināšanu un kritisko domāšanu. Tajā ietilpst spēja izmantot informāciju, izmantojot dažādas digitālās tehnoloģijas, pieejamās informācijas patiesuma kritiska izvērtēšana, zinātkāre un atvērta attieksme.

Jauniešu projektu dalībniekus var iesaistīt blogu, mājaslapu, sociālo mediju platformu u.c. satura veidošanā, lai viņi dalītos ar savu projektu pieredzi. Viņi var dalīties ar citiem savos iespaidos, veidojot audiovizuālus materiālus (video, podkāstus u.c.). Dažos projektos dalībnieki var strādāt tieši ar mediju ietekmes un medijpratības jautājumiem.

JAUTĀJUMI, KAS VAR PALĪDZĒT IZVĒRTĒŠANĀ:

- 👤 Kāda veida tehnoloģijas tu izmantoji, lai sagatavotu un realizētu savu projektu (piem., sociālie mediji, audiovizuālā rediģēšanas programmatūra, blogi)?
- Vai tu izvērtēji tiešsaistes informāciju kritiski?
- Kā tu izvērtēji savu informācijas avotu ticamību?

MATEMĀTISKĀ KOMPETENCE UN KOMPETENCE DABASZINĀTNĒS, TEHNOLOĢIJĀS, INŽENIERZINĀTNĒS

Matemātiskā kompetence un kompetence dabaszinātnēs, tehnoloģijās, inženierzinātnēs ir prasme izmantot matemātisko domāšanu problēmu risināšanai ikdienas situācijās. Kompetence zinātnē attiecas uz spēju izmantot zināšanas, identificēt jautājumus un balstīt viedokli uz pierādījumiem. Tā ietver spēju izmantot loģisko un kritisko domāšanu, rīkoties ar tehnoloģijām, izdarīt secinājumus un pārliecināties par tiem.

Jauniešu projektos dalībnieki var uzlabot šo kompetenci, veicot darbu atbilstošā jomā. Tomēr, pat projektos kas nav tieši saistīti ar zinātnes tēmām, dalībnieki var uzlabot savu problēmu risināšanas un analītiskās domāšanas prasmes, iesaistoties lēmumu pieņemšanas procesos, kas saistās ar projekta vadību.

JAUTĀJUMI, KAS VAR PALĪDZĒT IZVĒRTĒŠANĀ:

- ▲ Cik lielā mērā tu biji iesaistīts sava projekta attīstīšanā un ko tu iemācījies par projekta vadību (laika vai budžeta menedžments utt.)?
- 🔥 Kāda bija tava attieksme pret problēmām? Cik lielā mērā tu biji drošs, ka spēj paredzēt iespējamās problēmas?
- ◆ Vai tev ir labs priekšstats par projekta finanšu nosacījumiem un noteikumiem?
- 👤 Kā sava projekta laikā tu tiki galā ar jaunām un negaidītām situācijām?

RAKSTPRATĪBAS KOMPETENCE

Rakstpratības kompetence ir spēja saprast un izteikt domas, jūtas un faktus mutiski, rakstiski vai citā veidā, un mijiedarboties ar citiem. Tas ir pamats turpmākai mācīšanās pieredzei. Atvērtība kritiskam un konstruktīvam dialogam, un izpratne par valodas ietekmi uz citiem, ir svarīgi šīs kompetences elementi.

Jauniešu projektā dalībniekam var rasties nepieciešamība izveidot dažāda veida rakstiskos materiālus dažādām mērķa grupām (sociālo mediju ziņas, peticiju teksti, oficiālas vēstules, publikācijas darbības pārskati utt.). Dalībnieki iepazīstas ar jaunu terminoloģiju, arī savā valodā, par projekta tēmu, kontaktējas ar dažādiem cilvēkiem (bērniem, vecākiem, skolotājiem, lēmumpieņēmējiem, uzņēmējvalstī dzīvojošiem ārzemniekiem, žurnālistiem utt.), un tam atbilstoši rodas vajadzība pielāgot savu komunikāciju.

JAUTĀJUMI, KAS VAR PALĪDZĒT IZVĒRTĒŠANĀ:

- 🔥 Kādas iespējas tev bija izteikties rakstveidā? Kā tu jūties par to?
- ◆ Kad un kā tu pielāgoji savu valodu, sarunājoties ar dažādiem cilvēkiem?
- 👤 Kā sazināšanās svešvalodā ietekmēja tavu sazināšanos dzimtajā valodā? Vai tas mainīja veidu, kā tu skaties uz savu valodu?

Youthpass ir Eiropas jauniešu programmu atzīšanas instruments. Ar Youthpass sertifikāta palīdzību dalība projektos tiek atzīta kā izglītojoša pieredze un neformālās izglītības periods.

SALTO resursu centrs ir atbildīgs par Youthpass stratēģijas ieviešanu Eiropas valstīs.

Papildus informācijai par Youthpass, apmeklējiet www.youthpass.eu vai sazinieties ar Youthpass komandu youthpass@salto-youth.net.

Youthpass

SALTO-YOUTH
TRAINING AND COOPERATION
RESOURCE CENTRE

Erasmus+